

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/129/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7621204973
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7621204973.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a sudcov JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Jany Dudíkovej v spore žalobcov 1. A. B., bytom v Levoči, Predmestie č. 839/33, 2. C. B., bytom v C., B. D. XXX/XX, 3. A. B., bytom v C., B. D. XXX/XX proti žalovaným 1. Komunálnej poisťovni, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefánikova č. 17, zastúpenej JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábřeží č. 8/A, 2. E. F., nar. X.X.XXXX, bytom v C., G. H. D. XXXX/XX, t.č. ÚVTOS B., F. G. D. X, o náhradu škody, o odvolaní žalovaného v druhom rade proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 13.6.2023 č.k. 5C/63/2021-78 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

Nepriznáva stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému v druhom rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v prvom rade sumu 10.000,00 eur, žalobkyni v druhom rade rovnako sumu 10.000,00 eur a žalobcovi v treťom rade sumu 20.000,00 eur, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalobu voči žalovanej v prvom rade zamietol a žalovanej a žalobcom nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Týmto rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o peňažnom nároku žalobcov titulom nemajetkovej ujmy v sume 40.000,00 eur a titulom náhrady škody v sume 1.534,38 eura.

3. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že žalovaný dňa 11.7.2017 na ceste II. triedy č. 503 v smere zo Šamorína do obce Kvetoslava, v okrese Dunajská Streda spôsobil svojim osobným motorovým vozidlom dopravnú nehodu – nezvládol vedenie vozidla a jeho pravou stranou zišiel mimo cestu, kde ľavou zadnou stranou narazil do stromu, pričom pasažieri sediace v čase dopravnej nehody vo vozidle na zadanom sedadle A. B. a I. A. utrpeli v dôsledku nehody zranenia nezlučiteľné so životom, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahli. Žalovaný bol uznaný za vinného z prečinu usmrtenia a prečinu ublíženia na zdraví a bolo odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody.

4. Ďalej vychádzal zo zistenia, že žalobcovia v prvom a druhom rade sú rodičmi neb. A. B. a žalobca v treťom rade je jeho maloletým synom.

5. Žalobcovia podanou žalobou došli súdu dňa 20.10.2021 sa domáhali uvedených nárokov len vo vzťahu k žalovanej v prvom rade, avšak písomným podaním doručeného súdu dňa 12.1.2022 navrhli

prípustenie ďalšieho subjektu do konania na strane žalovanej a to E. F. vo vzťahu k náhrade ich nemajetkovej ujmy.

6. Žalovaná v konaní vzniesla námietku premlčania žalobcami uplatneného nároku.

7. Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nárok žalobcov vo vzťahu k žalovanému v druhom rade je dôvodný a vo vzťahu k žalovanej nie je dôvodný.

8. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaný v druhom rade bol rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp.zn. 18T 90/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.6.2020 uznaný za vinného z prečinu usmrtenia a prečinu ublíženia na zdraví a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní sedem rokov. Zároveň bol zaviazaný nahradiť žalobcovi v prvom rade škodu vo výške 1.345,40 eura a so zvyškom nároku na náhradu škody bol odkázaný na civilné konanie.

9. Súd bol toho názoru, že žaloba zo strany žalobcov bola podaná dôvodne, avšak samotné konštatovanie porušenia osobnostných práv, nie je pre žalobcu dostatočným zadosťučinením. Z výpovedí žalobcov mal za preukázané, medzi nimi aj synom existovali silné citové, sociálne a rodinné putá, vytvorené v rámci ich rodinného života, spoločne tvorili fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými citovými väzbami. Rovnako mal za preukázané, že aj synovi neb. žalobcu v treťom rade otec veľmi chýba, hoci v čase jeho smrti bol v mladom veku, dva roky a štyri mesiace a uvedené si až tak neuviedomoval. V dôsledku úmrtia otca tak maloletý stratil nielen osobu, ktorého nezastupiteľným poslaním je upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, ale zároveň stratil osobu, na ktorú bol finančne odkázaný. Strata v prípade žalobcov bola náhla, neočakávaná, zasiahli príbuzného v mladom veku, keď bol tento v dobrej fyzickej kondícii. Neb. pritom svojim správaním k predmetnej nehode ničím neprispel, v čase nehody nebol on ani vodič pod vplyvom alkoholu ani iných omamných látok. Vzniknutá trauma u žalobcov je z ich životov fakticky neodstrániteľná, ničím nereparovateľná. Zohľadniac uvedené súd považoval náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000,00 eur pre každého z rodičov a v sume 20.000,00 eur pre syna, zomrelého za primeranú a spravodlivú kompenzáciu za jeho neočakávanú náhlu stratu.

10. Vo vzťahu k žalovanej považoval súd nárok žalobcu za premlčaný vzhľadom na vznesenú námietku premlčania. Bol toho názoru, že zásah do práv žalobcov nastal momentom smrti príbuzného, teda dňom 11.7.2017. Svoje právo teda vo vzťahu k žalovanej mohli prvýkrát vykonať dňa 12.7.2017, pričom premlčacia doba im začala plynúť až rok po poistnej udalosti, t.j. 12.7.2017. Od uvedeného dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila 12.7.2021. Keďže žaloba bola vo vzťahu k žalovanej podaná na súde dňa 20.10.2021, bola podaná až po uplynutí premlčacej doby. O výške škody mali žalobcovia vedomosť najneskoršie dňom 14.7.2017, rovnako aj o osobe, ktorá za škodu zodpovedá, preto bol toho názoru, že nárok žalobcu je uplatnený po uplynutí subjektívnej dvojročnej premlčacej doby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

11. Výroky o trovách konania odôvodnil súd s poukazom na ust. § 255 ods. 1 C.s.p. majú za to, že žalobcovia v konaní boli neúspešní vo vzťahu k žalovanej v prvom rade, táto si však náhradu trov konania neuplatnila a vo vzťahu voči žalovanému v druhom rade boli žalobcovia úspešní, avšak v súvislosti s konaním im žiadne trovy nevznikli, preto súd úspešným žalobcom vo vzťahu k žalovanému v druhom rade a úspešnej žalovanej vo vzťahu k žalobcom nepriznal náhradu trov konania.

12. Proti tomuto rozsudku vo vyhovujúcom výroku podal včas odvolanie žalovaný v druhom rade.

13. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku zrušil a žalobu zamietol.

14. V odvolaní uviedol, že vznáša námietku premlčania proti nárokom žalobcov v konaní. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 101 Občianskeho zákonníka majú za to, že premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Uviedol, že žalobcovia mohli svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy uplatniť prvýkrát 12.7.2017 (deň po nehode), avšak trojročná premlčacia lehota im začala plynúť rok po poistnej udalosti, t.j. 12.7.2018 a uplynula 12.7.2021. Žaloba bola podaná až dňa 20.10.2021, t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

15. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

16. Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ak dospel k záveru o vzniku nemajetkovej ujmy žalobcov, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak uložil žalovanému v druhom rade povinnosť nahradiť žalobcom nemajetkovú ujmu.

17. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré uviedol súd prvej inštancie poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje.

18. K odvolaniu žalovaného je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné, ak v rámci podaného odvolania uplatnil námietku premlčania.

19. Podľa § 149 C.s.p. prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

20. Podľa § 152 C.s.p. hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

21. Podľa § 366 písm. d/ C.s.p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

22. Z citovaného ust. § 366 písm. d/ C.s.p. vyplýva, že Civilný sporový poriadok upravuje podmienky, za splnenia ktorých možno uplatniť námietku premlčania až v odvolacom konaní. Je zrejmé, že ust. § 366 v spojení s ust. § 149 a § 152 C.s.p. medzi novoty v odvolacom konaní zahŕňa aj hmotnoprávnu námietku, ktorou je o.i. aj námietka premlčania. Od nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku možno v odvolacom konaní vzniesť námietku premlčania (ako hmotnoprávnu námietku patriacu medzi prostriedky procesnej obrany a procesného útoku) iba za splnenia predpokladov uvedených v ust. § 366 C.s.p.

23. Námietka premlčania je kvalifikovaná námietka majúca svoj pôvod v § 100 Občianskeho zákonníka, teda v hmotnom práve. Jej podstatou je oslabenie práva o zložku nároku, takže právo nemôže priznať súd a zostáva existovať len ako naturálny záväzok. Ako bolo uvedené, podľa § 366 C.s.p. však prostriedky procesného útoku a obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť len v odvolaní za splnenia tam uvedených podmienok v danom prípade, ak odvolateľ bez svojej viny ich nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

24. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaný v druhom rade v konaní pred súdom prvej inštancie neuplatnil námietku premlčania vo vzťahu k žalobcami uplatnenom nároku, túto uplatnil až v podanom odvolaní, avšak neuviedol ani dôvody, z ktorých by bolo zrejmé, že bez svojej viny nemohol uvedenú námietku uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

25. Za takejto situácie preto odvolací súd nemohol prihliadať na žalovaným vznesenú námietku premlčania v odvolacom konaní.

26. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, preto odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

27. Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ust. § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešná strana v spore, v danom prípade žalobcovia, ktorým však v súvislosti s odvolacím konaním trovy nevznikli a žalovaný v odvolacom konaní úspech nemal, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznal.

28. Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).